

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Мария Николова Белчева

относно дисертационен труд „Престъпността сред малолетните и непълнолетните в България след 1990 година – динамика, условия и фактори, и отражението ѝ върху качеството на човешкия капитал в страната“ на Любомир Ивов Стойчев, в процедура за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по „Социология“

Престъпността безспорно е една от най-актуалните теми днес в страната ни, но престъпността сред малолетните и непълнолетните е може би един от най-сериозните, най-тежките, най-болезнените социални проблеми, изискващи специално внимание както от страна на институциите, така и на цялата общественост. Защото децата, престъпили законите и изправени пред органите на съдебната власт, не са ли в същото време и най-сериозните обвинители към едно общество, сътворено и управлявано от възрастни!

Дисертационният труд на докторанта Любомир Стойчев е фокусиран върху връзката между детската престъпност и качеството на човешкия капитал, като изрично трябва да подчертая, че това е един напълно нов в изследователската практика у нас авторски подход.

Дисертацията съдържа 223 страници основен текст, литература и приложения и е структурирана в увод, седем глави и заключение.

При разработването на темата са проучени близките по проблематика (която е твърде обширна) научни трудове от наши и чужди автори, а коректното им представяне и обсъждането на теоретични тези, информационни и методологични проблеми говори за широки познания, задълбочена мисъл и висок интелект.

Използвани са възможните източници на информация – статистически данни (от НСИ, МВР, Евростат, Световна банка и МВФ), законодателни и нормативни актове и разпоредби, специални теренни наблюдения на автора в институции за настаняване на престъпилите закона деца.

Теоретичните основания, понятията, обектът и предметът, целта и задачите, т.е. цялостната постановка на изследването е прецизно обмислена, ясно и аргументирано представена, а анализът с неговото съдържание и структура логически произтича от постановката. В резултат имаме едно сериозно, многопластово, интердисциплинарно изследване.

Пространно и задълбочено дисертантът е анализирал:

- социално-икономическото развитие на страната след икономическите промени с неговите нови процеси и явления и изяви кризисни моменти като условия и фактори, оказващи влияние върху престъпността; специално внимание е отделено на динамиката на доходите, безработицата, бедността и социалните неравенства;
- криминалната ситуация в страната – динамиката на престъпността сред населението при конкретните социално-икономически условия, структурите на извършителите на престъпления по основни демографски признаци и във връзка с образователната степен и заетостта като компоненти на човешкия капитал;
- социално-демографския профил на непълнолетните извършители на престъпления и противообществени прояви, видовете престъпления и наложените наказания, двупосочната връзка детска престъпност – човешки капитал, т.е. влиянието на качеството на човешкия капитал върху детската престъпност и отражението на детската престъпност върху равнището на човешкия капитал; авторът подробно и коректно обосновава и избора на основния аналитичен метод – тестът за каузалност на Грейнджър, чрез който са проверени хипотезите за връзка между водещите индикатори на човешкия капитал и криминалната активност сред малолетните и непълнолетните;
- медиацията като възможен способ за превенция на престъпността, в това число и на престъпността сред непълнолетните, а в известен смисъл и като институционализиран способ за овладяване на социални знания и умения.

Въз основа на анализа са направени важни обобщения и изводи, които биха могли да бъдат полезни, както при бъдещи изследвания по тази изключително сложна проблематика, така и при формирането на политики и вземането на адекватни управленски решения.

Авторефератът представя достатъчно подробно и коректно съдържанието на дисертационния труд и научните приноси.

Публикациите, свързани с дисертацията, са осем, като всички те са самостоятелни и показват един продължителен процес на сериозна научно-изследователска работа по проблемите на детската престъпност.

Моята препоръка към Любомир Стойчев е да продължи да работи по тази многоаспектна и сложна тема, за което безспорно притежава всичко необходимо. Заедно с широките познания, задълбочената мисъл и високия интелект – качества, които вече изтъкнах, той показва завидно професионално израстване, постигнато в резултат от цялостния процес на докторантурата.

В заключение: изразявам становището си, че Любомир Стойчев напълно заслужава да получи образователната и научна степен “доктор”.

гр. София,

Подпис:

.....

18.04.2016 г.

(доц.д-р Мария Белчева)